

ქვეყნის შეფარება

იუმორის გ.
ჟურნალი

№ 45

გ ო ა

„ძმაო მანახე! გზა გაგყავს ახე“...

(მუშის წერილიდან).

ეშმაკის სიგელი

მთის ორწოხში გზა გამყავდა
წერაქვს ჰქონდა ჩიკი-ჩიკი...

ზურგზე მეჯდა მე უბედურს:

- ათის თავი,
- „ტაბელჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- გზის „მასტერი“,
- იმას ზემოთ
- „ფოდრაჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- „ტენნიკოსი“,
- იმას ზემოთ
- „რიადჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- ინჟინერი.

მეძახიან ჩიკი-ჩიკი...

როგორ ვზიდო აღარ ვიცი

ეს ეშმაკის დანაჩიკი

- ინჟინერი,
- გზის მასტერი,
- ტაბელჩიკი,
- ფოდრაჩიკი...

მივჩანხალე კოკლ ბატსავით,

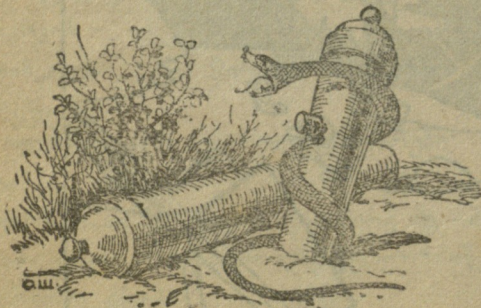
ჩიკი-ჩიკი, ჩიკი-ჩიკი,

ჩემი ბარგი რათ გამხდარა

ყველა ჯურის

„კარმანშიკი“?..

კოლ.

ეშმაკვლინაბელი დანაშაული

„პარასკევს, 16 ოქტომბერს, საღამოს 11 ს ათსა და 27 წუთსა და 17 წამზე მოულოდნელათ გარდაიცვალა ჩვენი ქვეყნის სასიქადულო ძე და თანაც სიამაყე მთელი საქართველოსი და სრულიად მაზრისა, ცნობილი მოღვაწე სოლომონ ზურაბის ძე ზურაბიელიძე. მასწ. ცურცუკია ხუნტრუცაძე“.

აი სიტყვები, რომელმაც შარშან ამ დროს ძირიანათ შეარყია მთელი რეალურ მოსახლეობისა და ისტორიული საქართველო, აი სიტყვები, რომელმაც დაუსვა ჩვენს მრავალ ტანჯულ ხალხს ყოფნა არყოფნის საკითხი.

არ გვეგულება ქართველი კაცი, რომელსაც მწვავეთ არ განეცადოს დიდებული მგოსნის უდროო დაკარგვით (ის გარდაიცვალა 87 წლისა) გამოწვეული მწუხარების სიმწვავე. არ გვეგულება ქართველი, განურჩევლათ ეროვნებისა, სქესისა და კლასისა და მიმართულებისა, რომელსაც შარშან ამ დროს გულს ლახვრად არ დასობოდეს რკინის მავთულით გადმოცემული საბედისწერო სიტყვები ქალბატონ ცუცუკია ხუნტრუცაძისა. არ გვეგულება ქართველი განურჩევლად წლოვანობისა და ქონებრივი მდგომარეობისა, რომელსაც ზღვა ცრემლი არ დაედვაროს შარშან ამ დროს, ვინაიდან შეუძლებელია ქართველი, რომელშიაც არ იჯდეს თუნდ 1/3 ნეატრხსენებული მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძისა.

„ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია მოუთმენლად მოელოდა წლის თავს ჩვენი საუკეთესო თანამშრომლის განსვენისა, რათა ჯეროვანი პატივი ეცა დაუვიწყარი მგოსნის ხსოვნისათვის. ამ მიზნით ბ-ნმა ეშმაკმა იენისის პირველ რიცხვებშივე დაიწყო მოლაპარაკება განსვენებულის ჰირსიუფლებთან დღესასწაულის ჯეროვანათ ჩატარებისათვის. აღიძრა შუამდგომლობა სხვა და სხვა ქართულ კულტურულ და არა კულტურულ დაწესებულებათა წინაშე დღესასწაულში მონაწილეობის მისაღებათ. ეთხოვა ქართველ მგოსნებს და საზოგადო მოღვაწეთ, რომელნიც თავის დღევანდელ პოპულიარობას ერთთავად

ნეტარხსენებულ სოლომონს უნდა უმადლიდენ, ვინაიდან მის სკოლაში აღიზარდენ, რომ გაიტანონ ფართე მასაში იდეა დღესასწაულისა; დასასრულეთხოვა პატივცემულ შაშკოვსკის „ნარიადი“ ერთი ან ორი ვაგონისა, სოფ. სოკოთუბნიდან განსვენებული სირისუფალთა ჩამოსაყვანათ, ხოლო ბ-ნ მ. ჯაბარს რამოდენიმე ტომარა ფქვილი შორეულ სტუმართა გამოსაკვებათ.

ერთის სიტყვით ყოველგვარი მზადება წინასწარ იყო დაწყებული და დაპირებაც ყოველი მხრიდან მოგვედიოდა, მაგრამ როცა საქმე საქმეზე მიდგა...

ვაი სირცხვილო!!

როცა საქმე საქმეზე მიდგა დაპირებამ თქვენი ქირი წაიღო. სოფ. სოკოთუბნისთვის დანიშნული ვაგონი კოპიტნარში აღმოჩნდა, ხოლო ვაგონი ძვირფას მემკვიდრეთა მაგიერ ტყემლის ტყლაპით დატვირთული.

ქართველებო! გესმით ეს საარაკო ამბავი! სოლომონის მემკვიდრეთა მაგიერ ტყემლის ტყლაპი! ამით ერთი წიხლი კიდევ უთავაზეს ჩვენს ეროვნულ თავმოყვარეობას!!

ამგვართ, ბატონებო, წლისთავი, ჩვენი დაუნიწყარი მგოსნისა 17 ოქტომბრის ნაცვლად მოხდება 13 ნოემბერს. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს ქართველი საზოგადოება ჯეროვან პატივს სცემს თავის სიამაყესა და უკვდავი მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძის ხსოვნას.

„ცოცხალი კაცი თუ მოკვდება და დევნება; რახაკვარველია, მაშინ სჭირია მის პატივისცემა“.

აი უკვდავი სიტყვები უკვდავი მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძისა.

ქართველო ერო! ყურად იდე ის!!

„ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია.

ჭკვიანი კაცი

ნათქვამია, ჭკვიანი კაცი აღდგომასაც ჭკვიანია. აი თედო ღლონტი: აღდგომას კი არ ვიცით რა ჭკუაზე იქნება, მარა დღეს იმ ჭკუაზეა, რომ

კოოპერატივებიდან დასვლები გავდევნოთო. რათაო, იკითხავთ. რათა და იმიტომ რომ იქ დასვლები მუშაობენ; ვინც შიგ მუშაობს, მხოლოდ იმისი განდევნა შეიძლება, თვარა მაგ. თითონ თედო შედენეთ თუ სადმე შეიდენება, თვარა გადენით არსაიდან. მას ამაყათ შეუძლია სთქვას: მთელი ქვეყანა რომ იწოდეს, (კოოპერაცია რა სახსენებელია) ჩემი არა დაიწვისრაო.

ჭკვიან კაცს ყველაფერი ჭკვიანურათ ესმის: ავტონომია, ავტოკეფალია, უცხო კაპიტალი, ერობა და ბოლას კოოპერაცია. პირდაპირ საკვირელია, საიდან გაუკეთა თედომ კოოპერაციას ასეთი შეუდარებელი ანალიზი? საიდან შეიტყო ასე შეუცდომლათ, რომ კოოპერაციაში დასვლები არიან? ჩვენ ვიცით, რომ ერთი ფრიად პატივ ცემული და დიად პატივსაცემი დაწესებულება, რომელთანაც თედოს ჯერ-ჯერობით საერთო არა აქვს რა, გაფაციცებით მუშაობს და გულ მოდგენით იკვლევს სწორეთ ამ საკითხს: ვინ ხელმძღვანელობს კოოპერატივებს. მუშაობა ჯერ არ დასრულებულია, —აღბათ დიდ დროს მიითხოვს,—და არც არავინ უწყის, როდის გამოქვეყნდება ეს ნამუშევარი, ან რა ხასიათის იქნება მისი შედეგები. თედომ კი, ერთათერთმა კაცმა, დაასწრო მთელ დაწესებულებას, მარტოკა იდეათავს მთელი კითხვის სიძნელე და გამოიყვანა კიდევ უცილებელი დასკვნა: დასვლები არიან კოოპერატივებში, დასვლები არიან ქვეყნის დამღუპავი, ჰკა დასვლებსო! მოდი და ნუ გაგიკვირდებათ: ერთმა კაცმა, ერთათერთმა, ამდენი ჭკუა გამოიჩინოს! მარა დაილოცოს ღვთის განგება: თურმე ვისაც ჭკუას მისცემს, ორივე ხელებით მისცემს.

რატომ ნათლობაში არავინ იკითხავს, ბავშვს როდის ნათლავთო იმიტომ, რომ სულელმაც კი იცის, რომ თუ ბავში არ მოენათლავთ, მას საქეფოთ არ დააჯდენდენ. ეს ხომ ასეა, მარა მას შემდეგ. რაც თედომ კოოპერაცია მონათლა და გადანათლა კიდევ, რაღა საჭიროა, რომ ვისგანაც ჯერ არს კვლავ იკრიბება სტატისტიკური ცნობები. კვლავ სწარმოებს გამოკვლევა, კვლავ დიდი საშაღისია ნათლობისთვის? ვინღა ვინღა აანთებს სანთელს, როცა მზე ამოსულია, ვინღა ეძებს მოსარჩენ წამალს დამარხული კაცისთვის? უსამართლობაა ასეთი მოპყრობა ღრმა ნააზრისა, შრომის უაზრო გაფლანგვაა, უბრინციპობაა.

ქკვიან მთქმელს, ქკვიანი გამგონე უნდაო. თედოს კი ამ მხრივ ბედი არა სწყალობს. გამგონე მასჭარც ქკვიანი ყოლია როდისმე და არც სულელი. განა ცოტა ქკუა აქვს თედოს დაყაჭული ავტონომიაზე, რეალურ მოსახლეობაზე, უცხო კაპიტალზე, ერობაზე, მარა ვინ იყო გამგონე? რომელ თავგამეტებულ ფედერალისტ დამისახელებთ, რომ თედოს რომელიმე წერილი ბოლომდე წაეკითხოს? ასოთ-ამწყობიც კი მის სტატიას ასოებათ აწყობს და არა სიტყვებათ, თითქო ეშინიან სიტყვებიდან აზრი არ გამოხტეს და თავში არ შემვიდესო. ცენზორიც კი გადაავლებს თავის მოწყალე თვალს თედოს სტატიას, —ნათელი აზრის მასაც ძალიან ემი-

ნიან; სამაგიეროთ თედოს ნაწერი უკლებლათ იბეჭდება. მარა რაღაა ისეთი დაბეჭვდა, თუ თედოს მეტი არავინ წაიკითხავს?

ნუ თუ ქკვიან თედოს ამ უკანასკნელ სპეციალურ გამოკვლევასაც ასეთი ბედი ეწვევა? ერთი მხრივ ახიც კია მასზე. ვინ ათავსებს ასეთ სპეციალურ ნაწარმოებს გაზეთის ფურცლებზე? გაუგზავნოს იგი შესაფერ სპეციალურ დაწესებულებას: იქ უეჭველათ გამოუჩნდება მას წამკითხავიც და გამკითხავიც, უეჭველათ დააფასებენ მას ჯეროვანათ და შემდეგ შიაც არ მოაკლებენ მის ავტორს იმ ყურადღებას, რასაც ის სავსებით ღირსია.

ფოცხვერი.

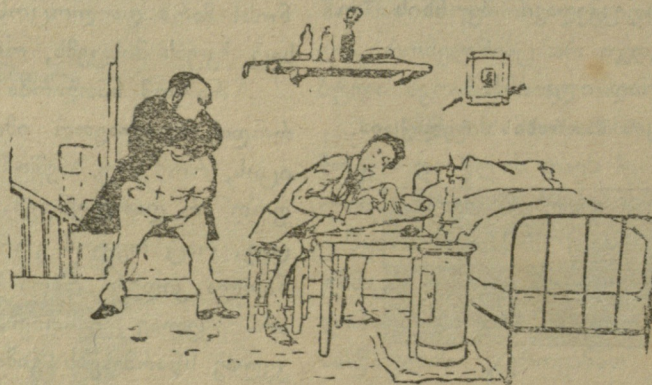

მხატვრობა ა. გილომისა

შურიისძიება ისიდორესი

(თარგმანი ესე ეძღვნების ეშმაკისაგან ქართველ ნოქრებს, ცხოვრებაში სახელმძღვანელოთ).

ისიდორე პლანკეს, პატარა საწვრიმალო დუქნის ნოქარს, დაუძღვევლი მისწრაფება აღმოაჩნდა ლიტერატურისადმი. სწორეთ ამ მოუდრეკელმა ჟინმა ლიტერატურისადმი აიძულა პლანკეს მამა, პატრონი საწვრიმალო დუქნისა, შეილი სოფლიდან პარიზში გაეგზავნა.

— აჰაა, შენ აქ კომედიებსა სჩხრევე? დაიღრიალა მამამ. როცა შეილს პირდაპირ დანაშაულში საწერ მაგიდასთან მოასწრო. — შენ არცხვენ, ლაწირაკო ჩემს პატიოსან სახელს! ხვალვე პარიზისაკენ გიკრავ თავს; შეიძლება იქ მოხვიდე გონს და გადაეჩვიო ამ უმსგავსო ჩვეულებას!

ნახევარი წელი იმსახურა ისიდორემ პარიზელ ვაჭართან. ის აკვირდებოდა თავისს მახ-

ლობლებს, სწავლობდა მათ სისუსტესა და ნაკლულევენებებს; თავის რვეულში იწერდა და ინიშნავდა ყოველივე ღირს შესანიშნავს.

მოსამსახურე გოგოვებ, მზარეულებს და დაბალ მოხელეებს ძლიერ უყვარდათ ისიდორესთან მასლაათი. ყველა აქებდა ვაჭართან ახალგაზრდა ისიდორეს, მის გონება მახვილობასა და საქმის უნარს.

საეაჭროს პატრონს, ბ-ნ კარნიზუსს, კიდევაც შეშურდა ისიდორეს ასეთი სახელი და დიდება.

კარნიზუსს მეუღლე კი ცეცხლზე ნავთს ასხამდა, რითაც უფრო ამწვავებდა ქმრის ნოქართან დამოკიდებულებას. ქალბატონმა პირველ-ყოველისა მოინდომა ახალგაზრდა ნოქრის გულის მოგება, მაგრამ ცდამ ამაოთ ჩაუარა. საკმარისია დახედოთ უტყუარ გამოხატულებას აღნიშნული ქალბატონისას ამ ჩვენს სურათზე, რომ თქვენთვის აშკარა შეიქმნეს წმინდა და სპეტაკი დამოკიდებულება ახალგაზრდა ნოქრისა ბ-ნ კარნიზუსს მეუღლისადმი. მაგრამ ეს არა კმაროდა ბ-ნ კარნიზუსსათვის, იგი მიუხედავად ამ აშკარა საბუთისა ფარულ ექვების ცეცხლზე იღაგებოდა.

ისიდორესაც კარგათ ესმოდა, რომ ასეთი მდგომარეობა ხანგრძლივი ვერ დარჩებოდა. ის მართალიც იყო.

ერთ მშვენიერ დღიას, რაღაცაზე გულ მოსულმა მიეაჭრემ ნოქარი ადგილიდან დაითხოვა.

— ძალიან კარგი, ბატონო, მე წავალ, — მიუგო მომავალმა დრამატურგმა.

ამით დასრულდა მათი უთანხმოება.

გაიგო ეს ამბავი თუ არა, ქალბატონი კარნიზუა ერთხელ კიდევ შეეცადა ჯიუტი ნოქრის გულის მონადირებას.

— ერთად-ერთი სიტყვა მიტხარით,—თაფლის ენით წასჩურჩულა ქალბატონმა—და მე მოვაწყობ, რომ თქვენ ისევ აქ დარჩეთ.

რა სიტყვა უთხრა მას ისიდორემ?

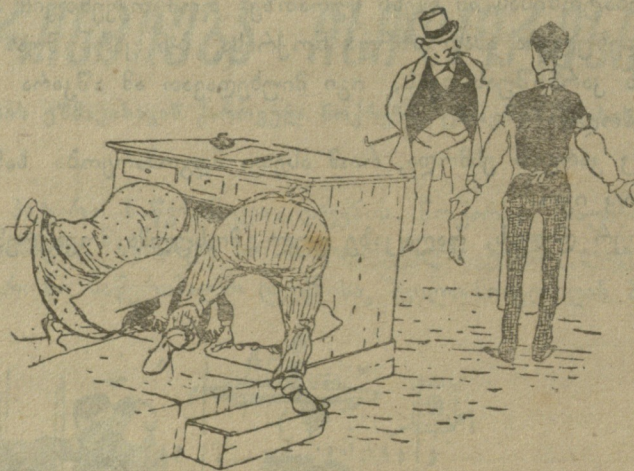
ამ საიდუმლოს შთამომავლობა ვერ გაიგებს. ჩვენ ვიცით მხოლოდ ერთი რამ: ამ სიტყვის შემდეგ ქ-ნი კარნიბუა დაუძინებელი მტერი შეიქნა მისი.

უგემურისა და ცივი საუზმის შემდეგ, (ცივის ყოველ მხრივ) ისიდორე თავის საქმეს დაუბრუნდა—გადაწყვეტილი იყო, ის მეორე დღით დასთხოვოდა სამსახურს.

უცებ კარებში ვინმე ბ-ნი გერისონი გამოჩნდა. კარნიბუამ ძველ ვალში მას პატარა ბოჭკით უვარგისი კონიაკი შეატყუა და როცა გერისონმა ვაჭრის ოინი გაიგო, წამოვიდა „ანგარიშის გასასწორებლათ“.

ის უკვე რამოდენიმეჯერ იყო დუქანში ამ კეთილშობილური მიზნით, მაგრამ ვერასოდეს სახლში ვერ მოასწრო დუქნის პატრონებს.

ყოველ ახალ მოსვლაზე მისი გულის წყრომა ღვივდებოდა, სულ ცოტა რომა ვსთქვავთ ერთი გრადუსით მაინც—უკანასკნელათ მოსვლის დროს გარისონმა უკვე აღუთქვა რამოდენიმე ნექნების ჩამტვრევა ბატონ კარნიბუას, ან მის მეუღლეს. დღეს კი, თუ ხელში იგდო შეიძლება წუთი სოფელსაც გამოასაღმოს ორივე ცოლ-ქმარი. ცოლ-ქმარ კარნიბუას სამართლიანათ შეეშინდათ გერისონის შეხვედრისა და დანახვისთანავე ფიცხლავ დაზგას ქვეშ შეძვრენ. ძლივ-ძლიობით მოასწრეს ნოქარის გაფრთხილება:—ისიდორე! უთხარი რომ ჩვენ სახლში არა ვართ.

— ბ-ნი კარნიბუა სახლშია?—იკითხა გერისონმა.

— არ ვახლავთ, ბატონო.

— მეც ეგრე ვიცოდი! რა გაეწყობა, კიდევ მოვალ, მაგრამ გადაეცით თქვენს ბატონს, რომ თითოეულ ჩემს მოსვლაზე ემატება სარგებელი ძველს ვალს. როცა იქნება ხომ მოვიმწყვდევ სახლში და მაშინ!..

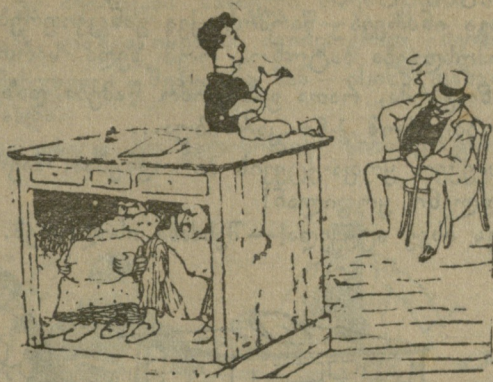
გერისონმა თავისი სიტყვები ჯოხის საფულისხმიერო მოქნევით დაასრულა.

ისიდორეს თავში მოულოდნელათ დაიბადა უცნაური გეგმა უმადურ ბატონების შურის ძიებისა.

— ბ-ნი ვარნიბუა, მართალია, გარეთ გამოვიდა, მაგრამ მალე დაბრუნდება,—მიუგო ნოქარმა გერისონს.—მართლა? განცვიფრებით შეეკითხა სტუმარი.

— ბატონმა მიბრძანა თქვენ უთუოდ მოგაცდევინოთ მის დაბრუნებამდე. ინებეთ, აი

აქ დაბრძანდით — ისილორემ დაუდგა სკამი ბატონ გერისონს სწორეთ დაზგის პირდაპირ.

— მეჩქარება, არ შემიძლია ამდენი ლოდინი... ბუზლუნებდა გერისონი. ბატონი სულ რამოდენიმე წუთის შემდეგ დაბრუნდება.

— კარგი, დავიცდი.

ცოლ-ქმარ კარნიბუას შიშით ენა ჩაუვარდათ. დაზგის ქვეშ ვიწროობა და მოუხერხებელი საჯდომი იყო. მაგრამ სხვა გზა არ იყო, ძალა უნებურათ უნდა მოეთმინათ. ისილორე, თითქო აქ არაფერიაო, ნავარდობდა ღუქანში აქეთ-იქით და იგონებდა საშუალებას, თუ როგორ გაეხანგრძლივებია წამება თავისი ბატონებისა.

ხუთი წუთის შემდეგ გარისონს მოთმინება დაეკარგა. ის წამოდგა და კარებისაკენ გაემართა. დაზგის ქვეშიდან გულდამწვინებული ამოიხვერა მოისმა.

— მოითმინეთ, ღვთის გულისათვის მოითმინეთ, ბატონს ძლიერ უნდოდა თქვენი ნახვა — შევედრა ისილორე სტუმარს. მე გამლანძღავს, როცა გაიგებს თქვენ აქა ბრძანდებოდით და ვერ კი მოვახერხებ თქვენი შეჩერება.

— საზიზღარი! წაიბუტბუტა ვილაცამ დაზგის ქვეშიდან. გერისონი კვლავ ყოყმანობდა.

— თქვენის აზრით ის დაიბრუნებს უკან თავის კონიას და მე გადამიხდის ჩემს ვალს?

— რამდენათაც მახსოვს, — სთქვა ისილორემ — ჩემი ბატონი აპირებს გადაგიხადოთ ყველაფერი რაც გერგებათ.

დაზგა შეინძრა.

გერისონი ისევ ჩამოჯდა. ისილორემ გადასწყვიტა მისი მუსაიფით გართობა.

— უთუოდ უნდა დაუცადოთ, თუ ჩემს ბატონს მართლაც მართებს თქვენი რამე...

— მე ვაჩვენებ ჰმართებს მას ჩემი თუ არა! — მუქარით წარმოსთქვა გერისონმა და ბრაზ მორეულმა დაზგას მუშტი დაჰკრა.

— აქაური საქმეები ისე აწეწილ ჩაბნეულია, ბატონო, რომე შმაკიც კი ფეხს წაიტეხს, შენიშნა ისილორემ.

— უკაცრავად! მე ვერ ამიბნევენ ანგარიშს. მე ვაჩვენებ მათ თამაშას.

— რომ იცოდეთ, ბ-ნო, რა ძნელია ისეთ ტუტუტთან სამსახური, როგორიც ეს კარნიბუაა, — წარმოსთქვა ისილორემ — რასაკვირელია ცოლიც ბევრით არ ჩამორჩება ღირსეულ მეუღლეს!

— მე ქ-ნი კარნიბუა მხოლოდ რამოდენიმეჯერ მინახავს და ისიც ერთი თვალის მოკვრით — წარმოსთქვა გერისონმა.

— წარმოიდგინეთ ხომ ასეთი ჯოჯოა და ისიც...

— ნუ თუქ..

გერისონს გაეცინა, მაგრამ მყისვე განცვიფრებული შეჩერდა.

დაზგა შეინძრა და ნავსავით ქანაობა დაიწყო. ისიდორეს სიტყვებისაგან გაბრაზებული ქმარი დაზგის ქვეშევე შეუღდა ცოლთან ანგარიშის გასწორებას.

— საოცარია, დაზგა ინძრევა—წარმოსთქვა განცვიფრებულმა გერისონმა.

— ეგ იმისგან წარმოსდგება ბატონო, რომ ზედა სართულში ამის პირდაპირ დადიან,

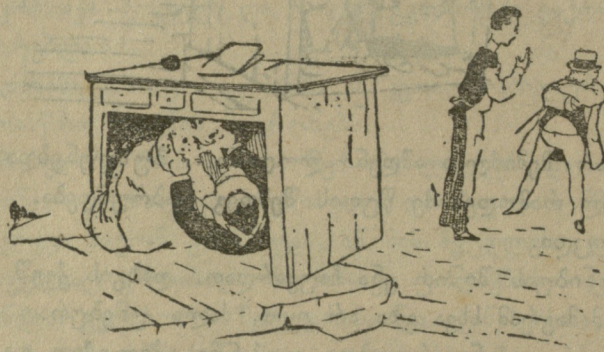
— დაამწვიდა სტუმარი ნოქარმა, რათა განეგრძო წამება დაზგის ქვეშ მობინადრეთა.

— მაშ თქვენ ამბობთ, რომ ქ-ნი კარნიბუა...

— ღიახ, ძლიერ საეჭვო ყოფა-ქცევის პიროვნებაა, მაგრამ არც ქმარი აკლებს ხელს.

— ჩინებული მეუღლენი ყოფილან!

— შეხედეთ, დაზგა ისევ აცვივდა!—შესძახა ისიდორემ.

— როგორც ეტყობა ზემო სართულში ძლიერ ბუქნაობენ, — შენიშნა გერისონმა.

ისიდორეს სიტყვებისაგან ბრაზ მორეული ქალბატონი კარნიბუა ჯავრს იყრიდა თავის ქმარზე.

— როგორც ვატყობ თქვენი აღა არსად სჩანს—წარმოსთქვა გერისონმა და საათს დახედა.

— ნუ სწუხდებით! პირობას გაძღვეთ, რომ თქვენ უთუოდ ნახავთ დღეს ბ-ნ კარნიბუას—მიუგო ნოქარმა. ნებას მიბოძებთ რაიმე შეგთავაზოთ, ვიდრე ბატონი დაბრუნდ ება?

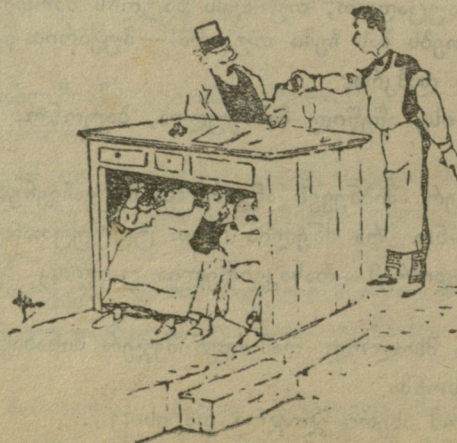
— სიამოვნებით, მხოლოდ არა ისეთი კონიაკი, რომლითაც მე იმ ავაზაკმა დამასაჩუქრა.

ისიდორემ ჩამოდგა დაზგაზე ორი მოზრდილი ქიქა, განსნა ძვირფასი, ძველი კონიაკის ბოთლი და დაასხა. დაზგა თითქმის ყალყზე შედგა, მზათ იყო ისიდორეს გააფთრებით დასჯახებოდა, მაგრამ მრისხანე სტუმრის შიშით ვერა ბედავდა.

— თქვენი გამარჯვებისა იყოს, ბატონო ჩემო!

— გაგიმარჯოს ჭაბუკო!—მშვენნიერი კონიაკია!—დააყოლა გერისონმა.

— მე თქვენ უკეთესსაც მოგართმევთ.

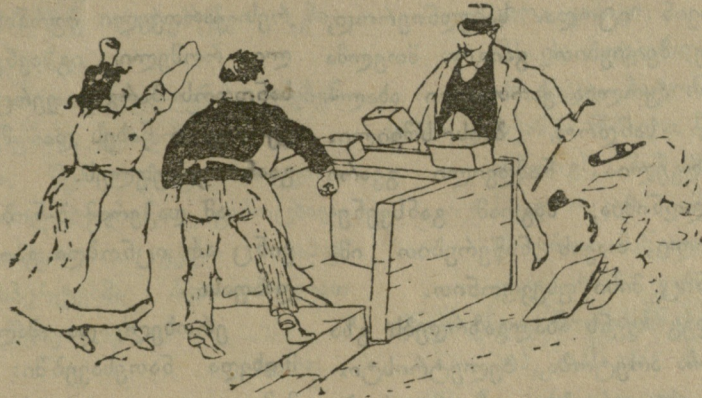

დააწვინა რა გახსნილი ბოთლი დაზგაზე, ისიდორე გაეშურა საუკეთესო კონიაკის მო-

სატანათ. ისევ იფეთქა პრობკამ და კვლავ გაისმა გერისონის ტუჩების სიაშოვნების წკლავნი. დაზგის ქუქრუტანიდან კი ძვირფასი სასმელი თავს ესხმის წამებულ ცოლ-ქმარს და მათი მოთმინების ფიალას ავსებს. დაზგა ისეთის ძლიერებით შეინძრა, რომ გერისონი მიხვდა საიდუმლოებას. — ერთი შეხედეთ, — შეპყვირა მან — ისინი დაზგის ქვეშ შემალულან!

დამალვა შეუძლებელი გახდა.

დაზგა გრილით იატაკზე დაეცა და გარისონის წინაშე გააფთრებული ცოლ-ქმარი წამოიჭიმა.

— საზიზღარი! დასქვივლეს ცოლ-ქმარმა.

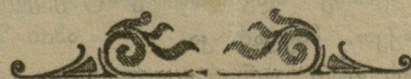
— თქვენ თითონ საზიზღრებო! — დაიღრიალა გერისონმა, მიიღო რა თავის თავზე ისიდორესადმი მიძღვნილი ლანძღვა.

ის ეკვეთა ცოლ-ქმარს, როგორც გასოფებული ხარი ტორეადორს. ვინ იცის რამდენ ხანს გაგრძელდებოდა ეგ საბედისწერო შეტაკება და თავ-პირის მტერევა, თუ უცებ პოლიციელნი არ გაჩენილიყვენ. გათიშვისა და დაშოშმინების შემდეგ პოლიციისაკენ წაიყვანეს ყველა მომქმედნი პირნი ისიდორეს მიერ შექმნილი ფარსისა.

წაიყვანეს ყველა, გარდა თვით ავტორისა... ისიდორემ სამუდამოთ მიატოვა ღუქანი სწორეთ იმ დროს, როცა დაზგა დაემხო. მაგრამ მოყვასთადმი თანაგრძნობით მუდამ აღსავესე იყო იმისი ნორჩი გული: სწორეთ მან მოიყვანა პოლიციელნი.

თარგმანი მშვიდისა.

პ რ ე მ ი ა

(ვუძღვნი ხილისთაველებს)

ჩვენს ქვეყანაში იყო ერთი ქართველი „ჟურნალისტი“ წარმოიდგინეთ ჩვენი უმადურობა და საზოგადო მოღვაწისადმი გულგრილობა: ის თუ ჟურნალისტი იყო არავინ იცოდა. საბედნიეროდ, თვით ჟურნალისტისავე მეოხებით გაიგო მთელმა ქართველობამ, რომ მას ჰყოლია ქართველი ახალგაზრდა ჟურნალისტი—სანდრო ბაისოსშვილი. ბაისოსშვილი რასაკვირველია ნამდვილი გვარი არ არის, არამედ ფსევდონიმია, მაგრამ განსვენებული ეგნატე ნინოსშვილი, თავის ნაწერებით იმდენი არაფერია რამდენიც მისი ფსევდონით.

ნინოსშვილის შემდეგ ჩვენს ახალგაზრდებს გზა გაეხსნათ, ადვილი დარჩა პოეტობა, ბელეტრისტობა, პუბლიცისტობა, აქტიორობა, კრიტიკოსობა და სხვა. ვისაც დედა კი ყავს (ან ჰყოლია როდისმე,) და ამ დედას სახელი კი ჰქვია, მას ფსევდონიმიც მზათა აქვს და მეტი რაღაა საჭირო,—თავი და თავი ფსევდონიმია. ბაისოს შვილიც ალბათ რომელიმე ნიქიერი ჟურნალისტის ფსევდონიმია და ბარაქლა ქ-ნ ბაისოს რომ ქვეყანას ასეთი ნიქიერი შვილი აჩუქა.

ოჰ იმას მოგახსენებდით, სანდრო ბაისოსშვილის ჟურნალისტობა არავინ იცოდა, მაგრამ ეს საიღუმლოება შემთხვევით გამოიქვლია და აი როგორ მოხდა ეს ისტორიული ამბავი:

ერთ დღეს სანდრო თავის სოფლიდან ქალაქში ბრუნდებოდა. (ჟურნალისტი ამა სოფელში როგორ გასძლებს!) სოფლიდან ქალაქში სოფლის ნაბათები მოჰქონდა: ფელამუში, ჩურჩხელა, ხილი ხაქაპური, ყურძენი და სხვა. ამასთანავე საჭიროა იცოდეთ, რომ ამ ომის დროს რკინის გზებზე ერთგვარი მხედრობა გაჩნდნენ. წინათ, როცა ჯვაროსანთა ომი იყო, მაშინდელ მხედრებს ქართველები ჯვაროსნებს ეძახდნენ რუსები კი „კრესტანოსცებს“ უწოდებდნენ. ახლანდელ მხედრებს რკინის გზის ჟანდარებმა „სპირტანოსცები“ უწოდეს, ვინაიდან მათი ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას აკრძალული ხილი—სპირტი გადააქვთ. მხედარ კაცებს დედა კაცებმაც მიბაძეს, ამის გამო ჟანდარები გაუჩხრეკელს არავის არ სტოვებს. ხშირათ

ორსული დედა კაციც კი „სპირტანოსცა“ ჰქონიათ... მაგრამ, ბევრჯერ მომხდარა, რომ ძუძუ მწოვარა ბავშვი სპირტით სავსე ტიკტორა აღმოჩენილა... ამის გამო ადვილი გასაგებია, თუ რათ გაჩხრიკეს სანდრო ბაისოსშვილის „გვადრუცი“ სანდროს თავის თავი დაქერილი ეგონა და იმავე სადგურიდან აფრინა დევეშა გაზეთებში: „შეიპყრეს ქართველი ჟურნალისტი სანდრო ბაისოსშვილი, რომელიც იგზავნება საგუბერნიო ციხეშიო...“ სანდროს ბარგში ვერც საქვეო, და ვერც საკბილო ვერაფერი ნახეს და მეორე სადგურიდანვე უკვე გაანთავისუფლეს.

ამ დაქვრამ ბ-ნ ბაისოსშვილს სახელი გაუთქვა; ვინც არ იცნობდა გაიცნო, ვინც ვერ აფასებდა დაათასა...

ერთხელ, და მალე, სანდრო ერთ დაბაში მოხვდა -ნათესავებში: მოგეხსენებათ ახლა სოფლათ მამალთა გვალვაა. ერთ კაცზე ორი დიუჟინი ქალი მოდის, ამიტომ სოფლათ ახალგაზრდა კაცის, და ისიც სხვა სოფლის, და მეტადრე ჟურნალისტის გაჩენა, დიდი ბედნიერება არის. მის გაცნობასა და პატივისცემას ყველა ცდილობს, სანდროც ხელი ხელ საგოგმანებელი შეიქმნა.

„მე წავყობი სანდროსაო, ლამაზსა და სანდობსაო“

აღიღინებდნენ გასათხოვრები გიტარაზე. ხაქაპურების ჭამამ სანდროს მუცელი აუშალა, მაგრამ თავში ერთი გენიოსური აზრი მიიწი მოუვიდა. მან გადასწყვიტა ეროვნული ხაქაპურის სახელის მოხვეჭა. ამ მიზნით თავი მოუყარა გასათხოვარ ქალიშვილებს, რიცხვით 15.

ქალიშვილების წინაშე სანდრომ გრძნობიერი სიტყვა წარმოსთქვა, მან მოიგონა და ქებათა ქება უძღვნა ჩვენ ძველ ქალებს, რომელთაც იცოდნენ მშვენიერი დარაიის ქსოვა, და კიდევ უფრო მშვენიერი ხაქაპურის ცხობა. აღნიშნა, რომ ახლანდელი ქალები ამ მხრივ ძველებს ჩამორჩნენ.. საჭიროა აღსდგეს ძველი ჩვენებური ეროვნული ხაქაპური, პაპიროსის სითხე ცომით, და მტკაველის სისქე ჩვილი ყველით გატენილი გაუმარჯოს მას, ვინც ყველაზე უკეთეს ხაქაპურს გამოაცხობს..

ამის შემდეგ გაიმართა ბჭობა, თუ როგორ და რა გზით აღსდგეს ეროვნული ხაქაპური. დიდი ხნის კამათის შემდეგ კრებამ მიიღო ისევე სანდროს

წინადადება... „მოხვალ შაბათს დელეჟანის მოსვლის შემდეგ კონსტანტინე მუსუსაძის სახლში 15 ქალიშვილმა უნდა მოიტანოს თავისი ხელით გამოცხვარი თითო ხაჭაპური, იქვე მოუყრის თავს 15 ახალგაზრდას, რომლებიც სათითაოდ იგემენ ხაჭაპურს, და რომლის მიერ გამომცხვარი ხაჭაპური იქნება ყველაზე უგემრიელესი, იმას მიეცემა პრემიით ვაჟების მიერ 15 მან ღირებული „ბადარკა“...“

ქალიშვილები დიდათ დაფაცურდნენ... ეძებენ ყველს, ფქვილს, კეცს, შეშას, მერდინს..

დილიდან მოვიდა. წერილებიც მიიღეს... კონსტანტინეს სახლი განათლებულია... გამოცხადდა მხოლოდ ექვსი ქალიშვილი... ექვსი ხაჭაპურით. ხაჭაპურები ექსპერტებმა სერიოზულათ მიირთვეს და პრემია კი შეაუოლეს...

ავჯია.

ანბარიში

(ცხოვრების სურათი)

— ბატონო, ხურდა არა გვაქვს უთხრა მე-დუქნემ ვასოს, როდესაც მან ნაყიდ სამ გირვანქა მსხალში სამ მანეთიანი გაუწოდა.

— მაშ რა ვქნა?

— როგორც თქვენი ნებაა! ხურდა კი არ არის.

— რა გერგება სულ?

— თოთხმეტი შაური და ორი კაპეიკი.

— მოიცა... მოიცა... მგონი მაქვს ხურდა... არა... ერთი ათ-შაურიანი მქონია, ერთი ორ-შაურიანი და სამ-კაპეიკიანი.

— ბატონო, მომეცით სამი მანეთი და ხურდას მოგართმევთ ორ მანეთ ნახევარს, მერე კი ოცდა-ორი კაპეიკი მომეცით.

— კარგი... აიღე... ერიპა... მერე სადა მაქვს ოცდა ორი კაპეიკი? მოიცა, მოიცა, კაცო, რამდენი მოგეცი შენ?

— ათი შაური.

— მაშ კიდევ ათი შაური აიღე და ოცდა რვა კაპეიკი მომეცი.

— ოცდა რვა კაპეიკი რომ მქონოდა, ბატონო, ხომ მაგდონსაც აღარ გაწვალელებდით.

— ფუი! მაშ რა ვქნა? ჰო, მოვიფიქრე... აჰა, ეს ცამეტი კაპეიკი.

— მერე რა გამოვა, ბატონო!

— აიღე, აიღე. ენახოთ იქნება გამოვიდეს რამე.

— კეთილი, ბატონო, მიბოძეთ.

— ეხლა რამდენი მმართველს?

— ცხრა კაპეიკი.

— ჰმ! ეს როგორღა მოგვე?

— არ ვიცი, ბატონო... თუ გნებავთ, კიდევ ერთი გირვანქა მსხალი წაიღეთ.

— ასწონე!.. მაშ ეხლა რამდენი გერგება.

— სულ ოცდა ცამეტი კაპეიკი.

— ეს ერთი მანეთი... მომეცი ხურდა.

— ეხლა ხომ უარესი გამოვიდა, ბატონო! იქნებ კიდევ მოგეძებნებათ სადმე ხურდა.

— ოჰ, ოჰ! აჰა, საფულე! მაქვს ორი ათ-თუმნიანი, ერთი ოცდა ხუთიანი და ორი თითო თითო მანეთიანი. ოჰ, დავიღალე.

— მანეთს ავიღებ... მაშინ შე თქვენი მემართება, ჩემო ბატონო, ცამეტი შაური და ორი კაპეიკი.

— ოჰ, ოჰ! მართალი ხარ!

— ესე იგი ათი შაური და ჩვიდმეტი კაპეიკი... ეს თქვენი ათი შაური, ესეც... ფუი აკი გავატანე იმ ყურუმსად ბიჭს თქვენი მოცემული ხურდა.

— ეხ!.. დაიქი ოცდა ხუთიანი...

— რად მინდა, ბატონო!

— არ გინდა?.. შევინახამ!..

— მომეცი ისევე ის ათ-შაურიანი და გამოვასწორებ საქმეს... ეხლა შე თქვენი მმართველს... შე თქვენი მმართველს... რაღა?.. თქვენ ჩემი გმართველთ თოთხმეტი შაური და ორი კაპეიკი, ესე იგი სამი გირვანქა მსხლის ფასა.

— კაცო, ხომ მოგეცი იმ მსხლის ფასი? ღმერთო ჩემო!..

— ოჰ ოჰ, უკაცრავად... ესე იგი შე მმართველს თქვენი ოთხი აბაზი და შვიდი კაპეიკი.

— არა, შენ გმართველს ჩემი ათი-შაური, ცამეტი კაპეიკი და ერთი გირვანქა მსხალი.

— ბიჭო, აუწონე კიდევ ერთი გირვანქა მსხალი.

— არ მინდა, არ მინდა!.. ღმერთმა დამიფაროს მსხლისაგან.

— თქვენ ხომ მოითხოვეთ?..

— მომეცი, კაცო, ხურდა... მომეცი... დავილაღე ამდენი ლაპარაკით.

— ემ წუთში, ბატონო, მაშ მე თქვენი მმართვებს ორი აბაზი და სამი კაპიკი. მომეცით კიდევ მანეთიანი და გავასწორებ საქმეს.

— აჰა, აჰა, გაუმაძღარო! აჰა! — ვასომ თვისი საფულე თავში ახალა მედუქნეს—მომეცი ჩემი ორი კაპიკი, მომეცი ჩემი ხუთი შაურის ხა! ხა! ხა! ხა! ოჰ! ვასოს გული შეუწუხდა.

აი, რას ნიშნავს ბევრი ანგარიში!

გუგული

მეჩეხესთან

(დასასრული*)

VI

სტეფანე, არშაკა და გრიშა.

სტეფანე. (განცვიფრებულ არშაკს) არშაკ, ეს ინჩხაბარა!

არშაკა. ახია შენზე. არა, შენ რომელი რევმატიზმის დოხტორი ხარ რომ კანკებს უსინჯავ!

სტეფანე. ვა, მაშ ზომა არ ავიღო, კაცო!

არშაკა. ეე, ტუტუც, ტუფლის ზომას უღებ, თუ ჩულქის პადეიაზკას უკეთებ! არა, იმ კაბას რომ უწევ ზევით-ზევით ვინ მოგიწონებს ერთი მითხარი!

სტეფანე. არა, ეს ყურუმსალიც რაღა ეხლა დაეტაკა! (შეუბღვრს გრიშას) უუ, სულ კბილები უნდა დაგამტვრიოს კაცმა!

გრიშა. (ტირილით) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

სტეფანე. (მიიწეკს გრიშასკენ და გაჯავრებით) აი, შე უშნო, შენა!

გრიშა. (დრიაღებს) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

არშაკა. (სტეფანეს) მაგასთან რა გინდა კაცო! ეს ორი ამოტოლა ვირები დაგვპენტა და მაგას რა უნდა ექნა!

სტეფანე. (ხაშს აკვირდება) ვა, ვა, რა ხაზია კაცო, ერთი შახედე. აფსუსი არ არის ამისთანა ჩლიქების დაღუპვა! (შეუბღვრს გრიშას) უუ, შე დოცლაპაიკ, შენა!

გრიშა. (ტირილით) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

არშაკა. დაანებე, კაცო, თავი. მაგისი რა ბრაღია!

სტეფანე. მოკრიფე ეს ყველაფერი და მოასუფთავე აქაურობა.

გრიშა. (ასუფთავებს ბუტბუტით) მე ხომ არ დავტაკებულვარ და!

სტეფანე. (არშაკს) მოდი არშაკ, მოდი ეს ღვინო მაინც დავლიოთ ამ გაჯავრებულ გულზე.

არშაკა. (წასვლას ანიშებს) არ მინდა, ძმო, ღვინო. კიდევ რომ შოვარდეს ის ქაჯი ხომ დაგვიხეტქავს თავებს (მიდის).

სტეფანე. ერთი, არშაკ, ერთი.

არშაკა. (კარბეში) მოვალ, მოვალ, დუქანს მივხედავ და მოვალ ეხლავე.

სტეფანე. გელოდები აი!

არშაკა. არ უნდა ლაპარაკი, მოვალ რაღა ვა! (გაღის).

VII

სტეფანე, გრიშა, შემდეგ ავქსენტი.

სტეფანე. (დაზვას მოუჯდება და სვამს ღვინოს. თვრება და ძილი ეპარება) ვა, რა ძალიან გამიჯავრდა ეს ჩვენი ბარბარე! მინისტრის ცოლებს ეარშიყებიან და მე რომ ვილაცა სლუჟანკას გავეარშიყო დიდი საქმეა! ძალიან დაბრაწული ლოყები კი აქვს იმ შაივენებულს იმასა. მაშ ეს იმის სადღენძელო იყოს! (სვამს შერე ლუდლუდით გრიშას) ბიკო, რას აკეთებ შენ მანა!

გრიშა. ტუფლებსა ვფხეკავ.

სტეფანე. (შეუფვირებს) შერე ვერ მორჩი აქამდის, შე ლაწირაკო, შენა!

გრიშა. არ იფხეკება ეს ვერანა და მე რა უყო!

სტეფანე. (ძილი ერეკა და ლუდლუდით) ხმა გაიქრე! (გედელზე მიუუჯდება და სთვლემს. კარგი მთვრალია).

*) იხ. „მეშაკ. მათრახ.“ № 44.

გრიშა. ხაზინ, რომ იძინებ მე რა უთხრა მუშტრებსა!

სტეფანე. (ფულფულით) ზავთრი, ზავთრი ბუ-
ლიტ. (მეიძინება და ჰატარა ჰაუზის შემდეგ შემოდის
ჰქსენტი.)

VIII

იგინივე და ავქსენტი.

ავქსენტი. ხაზინს სძინავს, ბოშო?

გრიშა. მე რა ვიცი, თვალები კი დახუჭა და!

ავქსენტი. ბოშო, ჩექმები მზათაა?

სტეფანე. (შეინძრება) ზავთრი, ზავთრი ბუ-
ლიტ.

ავქსენტი. (გრიშას) ჰა, ზავთრიო! ბოშო,
თვრალია შენი ხაზინი?

გრიშა. მე რა ვიცი, ამ ღვინოს, კი ძალიანა
ყლურებადა და!

ავქსენტი. მეიტა, მეიტა, ბიძა, ჩექმებს სხვას
გავაკეთებებ. არ მინდა თქვენი არაფერი.

გრიშა. მე საიდან მოგცე, მე რა ვიცი სად
არის!

ავქსენტი. იმე, რაფა არ იცი! მე რომ ჩექმები
მევიტანე, ბოშო, გუშინ.

გრიშა ის ჩექმები ხაზინმა სხვას ჩააცვა.

ავქსენტი. რაიო, ვის ჩააცვა, ბოშო, ვის?!
როგორ თუ ჩააცვა!

გრიშა. მე რა ვიცი, ეს არშაკა კი აბრახუ-
ნებს იმ ჩექმებსა და!

ავქსენტი. (გაჯაფრებული) არა, თქვენ რა პრაფა
გქონდათ, რომ ჩემი ჩექმები სხვას ჩააცვიო!

გრიშა. მე რა ვიცი, ჩააცო კი და!

ავქსენტი. მონახე ახლავე ჩემი ჩექმები და
მომიტანე, თვარა გიტირებთ ყოფას. არ მინდა
თქვენი გაკეთებული.

გრიშა. მე სად მოვნახო, არშაკას ჩააცო ხა-
ზინმა და!

ავქსენტი. მეიტა ჩემი ჩექმები თქვა!

გრიშა. მე საიდ მოვიტანო! ეხლა აქ მოვა
არშაკა და შენ გამოართვი.

ავქსენტი. (ძლიან გაჯაფრებული) რაი არშაკაო,
ვისი არშაკაო, თქვე რაზმონიკებო, თქვენა! მე-
ვიცვან ხაზინს და ის გიტირებთ ყოფას! (გადის).

გრიშა. მე რას მიჯავრდები რა, მე ხომ არ

მაცვია ის შენი ჩექმები! (კულისებიდან ისმის ეფენეს
ხმა! შენ გენატრავ ნატალია ეს ჩემოდანი მატანიე
მუშას სადგურზე და მეც აგერ სტეფანესთან ბატინკები
მაქვს, ჩაგატვამ და ახლავე მოგეწევი. ბაღეთი ამდე არ
დაგავიწყდეს.) რა ბატინკებო! ნეტავი შენ იმ ბი-
ლეთს არ კარგავდე ის გირჩევნია. (შემოდის ეფენე)

IX

გრიშა, სტეფანე და ელენე.

ელენე. (სამგზავრათ გამოწეობილია. შემოსვლის-
თანავე დაჯდება იქვე მდგომ ჰირველ სკამზე და ფეხსა-
ცმელს ისდის) აბა, მოიტა შენ ვაზდას ის ბატინკე-
ბი. (ისდის.)

გრიშა. რა ბატინკები, მე არ ვიცი!

ელენე. (ფეხგახდილი) მაჩვენე როგორი გაკე-
თებულია.

გრიშა. რა გაჩვენო, ბატონო, მე არ ვიცი!

ელენე. დილას რომ ბატინკები მოვიტანე,
როგორ არ გახსოვს!

გრიშა. მახსოვს ბატონო, მაგრამ ჯერ არც
კი დაუწყვია, (აღვიძებს სტეფანეს).

ელენე. (ძლიან გაკვირვებული) როგორ თუ არ
დაუწყვია?

გრიშა. (ანჯღრევს სტეფანეს) ხაზინ, პოლსა-
პოკებესა თხოულობენ.

სტეფანე. (ფულფულით) ზავთრი ბულიტ, ზა-
ვთრი.

ელენე. (განცვიფრებული) როგორ თუ ხვალეო!
რალა ვქნა ახლა, რა წყალში გადავარდე!

გრიშა. (ანჯღრევს სტეფანეს) ხაზინ, ხაზინ!

სტეფანე. რა იყო, ბიჭო, რა ამბავია!

ელენე. როგორ თუ რა ამბავია! სად არის ჩე-
მი ბატინკები?

სტეფანე (იღვიძებს, მაგრამ კარტანებულია)
იზინიტე მაღამ ღღეს ცოტა გადაპრუწულში ვარ
და ხვალ იქნება მზათ.

ელენე. (შეწუხებული) ღმერთო ჩემო, რავექნა
საით გადავარდე! მერე ვგ არის შენი პირობა, შე
უსინდისო შენა! (მიაფურთხებს) თფუ, შეგარცხვინა

ღმერთმა, შე ლოთო შენა! მომეცი ჩქარა ჩემი
ბატინკები, არ მინდა შენი გაკეთებული.

სტეფანე. (ძლიე ერევა) მიეცი ბიჭო, მიეცი,
(მეიუუდება კედელზე და იძინებს.)

ელენე. (იცვამს ისევ მის მიერ გახდილ ბატინებს, ხოლო მეორე წყვილს ქაღალდში ახვევს) ღმერთო, რა ვქნა, როგორ მომატყუილა ამ ლოთმა, ამ საზიზღარმა ამან! (სტეფანეს) გახსოვდეს შენ ეს ოინი და თუ ქალი ვარ გადავიხდი სამაგიეროს. შე უზრდველო, შე მატყუარავ, შენა! თფუ, შენ კაცობას! (სახქარათ გადის.)

გრიშა. (იღრჟება) ჯერ ეს ცოტაა. მოვიდეს ეხლა ის ჩინონიკი რა ღღეს დააყენებს ჩემს ხაზინს, მერე არშაკაც თუ შამოჩერჩეტდა იმ ღროს! ვაიმე დედავ, რა ამბავი იქნება (იციხის, ისმის კულისებში ავქსენტის ხმა; ავია, ბატონო, იმ რაზბონავ სტეფანეს ღუქანია.)

X

გრიშა, სტეფანე, ავქსენტი და აპოლონი.

აპოლონი. (ხნიერი კაცია. გუბერნატორის კანცელაციის მხსედე. სიცივის კშინიან. თბილათა ჩადმული. ზაღტოს ზევიდან შაღი აქვს მხრებზე მისხმული. ჯონი უჭირავს ხელში) არა, ვინ გამიბეღა მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმების მოტაცება! (გრიშა სახქარათ აღვიძებს სტეფანეს) არა, ვინ გამიბეღა მეთქი! (შემოდის) არა, შენა ბძანდები ვაჟბატონო, ის ავაზაკი ჩექმებს რომ მტაცებ!

სტეფანე. (იღვიძებს, მაგრამ დახნულია) რა .. რა... ჩექმები კნიაზ?

ავქსენტი. გუშინ რომ ჩექმები მევიტანე, რავა არ გახსოვს თუ?

აპოლონი. (ხმამაღლა) საღ არის მეთქი ჩემი ჩექმები? არა, როგორ მიბეღავ მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმების მოტაცებას!

სტეფანე. (დახნულია) ვინ... ვინ მოგტაცა კნიაზ!

აპოლონი. გაჩუმდი მეთქი! მომეცი ჩქარა ჩემი ჩექმები!

სტეფანე. ხვალ, ხვალ იქნება კნიაზ...

აპოლონი. (აწვევტიხებს) არ მინდა შენი ვაკეთებული. მომეცი ჩქარა ჩემი ჩექმები, თორემ ვაცემბირებ შე ავაზაკო, შენა!

ავქსენტი. (გრიშას) მონახე, ბოშო, რას ვაშტერებულხარ!

სტეფანე. ჰო მთართვი, ბიჭო, მთართვი.

გრიშა. მე რა მივართვა, ჩექმები არშაკას არ ჩააცვი!

აპოლონი. (გაკვირვებული) როგორაო! ვინ არშაკა! რომელი არშაკა? არა, როგორ გაბეღე შე საძაგელო, შე სალახანავ, შენა!

სტეფანე. (შეშინებული) სტყუის კნიაზ, ბიჭმა რა იცის. მე .. მე... მოგართმევთ. (ეძებს.)

გრიშა. რას ეძებ რაც არ არის!

სტეფანე. (გრიშას) ხმა გაიკმინდე!

აპოლონი. უყურეთ ამ მაიმუნს! ვიღაც საბოენიკი მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმებსა მტაცებს!

ავქსენტი. მერე მაგისთანა გლახაკი, ბატონო გასალახია ღმერთმანი.

აპოლონი. გასალახი კი არა! კიმიბირს გადავაცილებ. (სტეფანეს) ჩექმები მეთქი ჩქარა!

სტეფანე. (ეძებს დახნული) ეხლავე კნიაზ...

აპოლონი. არა, როგორ გამიბეღე მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჰა! შენ ვინმე უბრალო მჯღაბნელი ხომ არა გგონივარ!

სტეფანე. ვავაკეთებ, ბატონო და ხვალ მოგართმევ ჩემი ბიჭის ხელით.

აპოლონი. არ მინდა მეთქი შენი ვაკეთებული, მომეცი ჩემი ჩექმები!

XI

ივინივე, ბარბარე, დათა და შეზღვე არშაკა.

დათა. (ჩასუქებული და ღონიერი ბიჭია, შეკტლეკარებში დაზარაკით შემოდის) ვინ არის, ვინ, ის გულადი ვაჟაკი ერთი შემახედე.

აპოლონი. (რა დაინახავს დათას და ბარბარეს ხმას დაუდაბლებს. ბეღით ბარბარეს) უკაცრავათ, ცოტა ხმამაღლა ვლაპარაკობ, მაგრამ რა ვქნა, ძალიან გამაჯავრა ამ ბიანიცამ ამან. წარმოიდგინეთ ჩექმები გამოუგზავნე გასაკეთებლათ და არამც თუ ვაკეთებია, ვიღაცა ოხრისთვის ჩაუტმევია და ვაკეთებია ამ უსინდისოს ამას! (სტეფანეს აჩვენებს.)

ბარბარე. უი, ღმერთო მომკალი! ეგეც მე ვარ! წარმოიდგინეთ, ბატონო, თქვენზე უარესი დღე მე დამაყენა მაგ სასიკვდილემ, მაგან!

აპოლონი. (სტეფანე) მომეცი მეთქი ჩემი ჩექმები!

სტეფანე. მო... მო... მოგართმევთ.

დათა. (რომელიც აქამდის თვალების ბრიალით უყურებდა სტეფანეს, უცებ მივარდება) შენ ხარ ის გულადი ვაჟაკი!

სტეფანე. (შეშინებული) მე... მე...

დათა. (ხელებს იმკლავებს) არა, როგორ ვაბედე შენ დის გალანძღვა, შე მიიმუნო შენა!

სტეფანე. (შიშით მოიკუნტება) არა, მე... მე... ზომას უღებდი.

ბარბარე. (მივარდება) მერე, შე სასიკვდილევ, ტუფლის ზომას იღებდი, თუ კანქისას!

დათა. (ბარბარეს გადაეღობება) შენ დამაცადე ამას მე გაუსწორდები. (სტეფანეს) მაშ ქალებთან ხარ რალა ვაჟაკი? აბა ერთი ვნახოთ როგორი ზომის ალება იცი! (მივარდება, შემოჭკრავს სტეფანეს და წააბარბავს. მისცვივდება ბარბარე, აბოლონი და ავქსენტი, სუფევლანი სტემენ. სტეფანე უფირის: მიშველეკეთ, მიშველეკეთ!)

აბოლონი. სად არის ჩემი ჩექმები სად!

ბარბარე. უი, შე სასიკვდილევ, შე სალახანავ, შენა!

ავქსენტი. აგიც შენ, შე გლახისკირო, შენა!

დათა. აი, ასე უნდა ზომის ალება! (სუფევლანი სტემენ)

გრიშა. (შეშინებული უფირის) ვაიმე დედავ, მიშველეკეთ! (სტეფანე გაუსხლტებათ სელიდან და მირბის კარებისკენ, მაგრამ უცრათ შეეფუთება კარებში მომაგალს არშაკას და ერთმანეთს დაეტაკებან. არშაკა ძლიან სამთვრადის გამო წაიქცევა და ბობდავს იატაკზე. სტეფანე გამორბის.)

ავქსენტი. (არშაკას ფეხებზე დაინახავს თავის საბუინის ჩექმებს) ა, ბატონო თქვენი ჩექმები!

აბოლონი. (მივარდება არშაკას) აი, შე ყაჩალო, შენა!

ბარბარე. (დათას) ეგეც იმის ამგანავია ევ სასიკვდილევ ევა! (სუფევლანი მისცვივდება არშაკას)

აბოლონი. (ფეხებზე ჯოხს ურტყავს) გაიხადე მე თქი ჩემი ჩექმები!

არშაკა. (მუშტებს იქნევს) იქით!

ბარბარე. უი, შე სასიკვდილევ, შენ ზომ გივღე ხელში!

ავქსენტი. გეიძვრე ჩქარა ჩექმები, თვარა მევიდა სისხლი.

არშაკა. იქით! (ეფევლანი დაბდაუჭების არშაკას და სტენის წინა ჰდანზე გამოათრევენ, ზოგი ხელებს უჭერს, ზოგი სტემს. ერთი სიტყვით ერთი მეორის დახმარებით ძლითა ხდიან არშაკას ჩექმებს. არშაკა ჰირეულათ უძლიანდება, მაგრამ ვერასა სდება დაფენშიშველი, იატაკზე დაგდებული უფირის) მიშველეთ, პრისტავ, აკალოშნიკ, დეორნიკ, გარადავო!

აბოლონი, (ჩექმებს ურტყავს არშაკას) ჰე, ეგეც შენ, შე რახმონიკო შენა!

გრიშა. (არშაკა დრიალებს, რადგან სუფევლანი მას ესკვიან და სტემენ. გრიშა კუთხეში მოკუნტული სდგას შიშით და დრიალებს)

ვაიმე, დედილო!

გოგია.

ფარდა.

გულდათუთქული კნ. მარიამ რევაზის ასული ზურგიელიძისა, უზომოდ დამწუხრებული ასტაენოი პორუჩიკი მარკოზ ზურაბის ძე თ-დი ზურგიელიძე, პრაპორშჩიკები: ვარდენ, რეზო, ქაიხოსრო, მოწყალეების დანი: თამარა, ცუცა, მაკო და ლიზო ზურგიელიძენი; გულმოკლული პოდრიაჩიკი ივანე ხარაძე; ტაბელჩიკი როსტომ ცხვარაძე; თინათინა, ფეფო, პრაპორშჩიკი მიშა, კუკუნია, ცუცუნია, ცუცუკია, ლეო და დავით კიბოშვილები; ზახულია, ლულუ, მარიკა, ბაიკო, წიპუნია, ქუქია, კუქია, ვარდო, ელენიკა, ლუბოჩკა და მაკარი (პრაპ.) ცხვარაძენი; ტყლაპის ფოდრაჩიკი პეტრე კურტანაძე; ვალიკო, ბეჟან, სიდონია, უნტერ-ოფიცერი მათე, ზოსიმე, ხვარამზე ქატოშვილები; მსახიობი სიმონ, ვაჟარი კოსტა და ნინიკა ჩხიკვაძეები; თომა, კეკე, ტატო, ატატო, ჟურნალისტი სოსო, პრაპ. ლევან, ზაზა და მიტუშა ქარიანიძენი; პრაპ. ლუტუნია, კეკელა, ლიდიჩკა, სათნოების და სონიჩკა, აკუშერკა ანეტა, მარუსია, კეტუსია, თიკუნია, პრაპორშჩიკები პაპუნა და იორამ პლუტიევეები; მფეთებელი ქიქიკო და პრ. ზამბაურები; რემონტის მუშები ბესო, ზაქარია, პარმენ, ვარდენ, ქსენია, ქეთინა, პრაპ. ტიტე; მარუშკა; ინტენდანტის მოსამსახურე ფრიდონ და ტაბელჩიკი ლუკა ხაზიშვილები. ვიროვან ტრანსპორტის ხელმძღვანელი თომა მუტრუკაძე და შოფერი მირიან მარცხიევი აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და ურიცხვ პატივისცემელთ, რომ კვირას, 13 ნოემბერს, დანიშნულია წლის წირვა ახლად განსვენებულის ქართველი ერის ღიდების,

მ გ ო ს ნ ი ს

სთლთმთნ ზურაბის ძე
 ზურგიელიძის
 სულის მოსახსენებლათ.

ვინაიდან სიტყვის წარმოთქმის მსურველი ერთობ ბევრია, ამიტომ დროთითოეული სიტყვისა განისაზღვრა **ს საათით.**